

туристичних груп до місця призначення; надання відповідних послуг із туристичного супроводу іншими фахівцями туристичного супроводу.

Згідно п. 27 Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо скорочення кількості документів дозвільного характеру» від 25.04.2014 р. було внесено зміни до Закону України «Про туризм» та скасовано видачу дозволів фахівцям на право здійснення туристичного супроводу. Це зумовило ряд суперечностей щодо здійснення організації всієї науково-методичної роботи фахівців туристичного супроводу; атестації та акредитації фахівців; здійснення контролю за діяльністю фахівців туристичного супроводу; механізму обліку екскурсодів, гідів-перекладачів та інших фахівців; здачі звітів фахівцями туристичного супроводу; виконавської дисципліни фахівців туристичного супроводу (екскурсодів) у регіонах; функціонування акредитаційних комісій тощо.

З метою покращення екскурсійної діяльності в Україні слід би використати досвід Білорусі, де існує автоматизована система професійної атестації екскурсодів та гідів-перекладачів. Атестаційні тестові завдання включають питання з восьми основних розділів: історичні аспекти розвитку країни; географія та природні ресурси; сучасний соціально-економічний та політичний розвиток країни; статус туристичних ресурсів, географічне положення, наукові, економічні, історичні, екологічні та культурні цінності та режим їх охорони; культура мови; забезпечення безпеки, дії у надзвичайних ситуаціях, надання першої медичної допомоги; методика проведення екскурсій, використання методичної документації; основи управління туристичною групою, міжособистісне спілкування при організації екскурсій. Після успішного проходження тестування екскурсодів отримують сертифікат, що підтверджує їх право на здійснення екскурсійної діяльності. Періодична атестація дасть змогу не тільки контролю кількості екскурсодів на туристичному ринку в регіоні, а й змусить їх систематично самовдосконалюватися.

УДК 911.3.

КСЕНОФОНТОВ С. С.,
Мукачівський державний університет

ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ЛІКУВАЛЬНО-ОЗДОРОВЧОГО ТУРИЗМУ УКРАЇНИ

Останнім часом у світі спостерігається зростання інтересу туристів до лікувально-оздоровчого туризму. Швидкий темп життя, безліч стресових ситуацій, зростання потоку інформації, несприятлива екологічна обстановка в більшості країн змушує людей звертатися до цього виду туризму. Лікувально-оздоровчий туризм дає змогу в комфортних і невимушених умовах підтримувати стан здоров'я у належному стані, тому його розвиток останніми роками є вкрай динамічним як на вітчизняному, так і на міжнародному ринках.

Україна має значний туристично-рекреаційний потенціал. Держава посідає одне з провідних місць в Європі щодо забезпеченості курортними та рекреаційними ресурсами. Серед них найбільш цінними є унікальні кліматичні зони морського узбережжя та Карпат, а також мінеральні води та лікувальні грязі практично всіх відомих бальнеологічних типів. Курортні та рекреаційні території в Україні становлять близько 9,1 млн. га (15%) території. Вся територія України знаходиться в смузі кліматичного комфорту. Держава має умови для організації відпочинку на узбережжях Чорного та Азовського морів, водойм і річок, у Карпатах [1].

Значний внесок у дослідження розвитку і функціонування туристично-рекреаційної сфери та лікувально-оздоровчого туризму зробили такі відомі вчені, як: Л.Г.Агафонов, О.О.Бейдик, Б.І.Вихристенко, І.П.Гаврилишин, Б.І.Герасименко, Л.С.Гринів, П.В.Гудзь, В.Г.Гуляєв, А.П.Дурович, В.К.Євдокименко, Г.А.Карпова, В.А.Квартальнов, В.Ф.Кифяк, О.О.Любіцева, М.П. Мальська та інші. У їх працях розглядається як тематика розвитку санаторно-курортної галузі у цілому, так і аналізуються окремі аспекти функціонування туристично-рекреаційних комплексів.

Історія становлення та розвитку рекреації лікувально-оздоровчого туризму в Україні свідчить про те, що в цій сфері нагромаджено величезний досвід функціонування, а сучасна незалежна Україна отримала велику матеріальну і наукову спадщину в галузі лікувального туризму, і це має стати вагомим чинником оздоровлення нації. В Україні розвиток інноваційних центрів здоров'я у вигляді т.з. рекропарків, рекрополісів, курортполісів і рекреаційних зон в традиційних курортних регіонах (Карпати, Полісся, узбережжя морів), дозволить сформувати загальнонаціональну оздоровчу мережу, інтегровану в міжнародну.

Проте нині на розвиток туризму в Україні негативно впливає напружена політична ситуація. Анексія Криму та події на Сході та Півдні України вплинули на зниження розмірів в'їзних і внутрішніх туристичних потоків та на збільшення обсягів виїзного туризму. Адже частина українських туристів, яка надавала перевагу відпочинку біля моря, змушена їхати за кордон, завантаженість санаторно-курортних закладів сьогодні становить близько 40%.

За даними Міністерства соціальної політики внаслідок анексії Криму було втрачено 122 дитячих оздоровчих заклади (у т.ч. міжнародний дитячий центр «Артек»), у яких за сезон оздоровлювалося майже 60 тис. дітей. Також було втрачено, загалом, 27 об'єктів рекреаційно-оздоровчого призначення ПАТ «Укрпрофоздоровниця» Федерації профспілок України (у т.ч. 17 санаторних комплексів, де щорічно відпочивало та оздоровлювалося 120 тис. осіб). На анексованій території Криму було заявлено про націоналізацію 136 об'єктів рекреаційно-оздоровчого призначення, з них 119 – державної власності та 17 – «Укрпрофоздоровниці» [3].

Туристична галузь приморських регіонів України (у т.ч. Одеської, Миколаївської, Херсонської областей) має достатній ресурсний потенціал для

розвитку лікувально-оздоровчого туризму. Природно-рекреаційний потенціал представлений морськими і лиманними пляжами, лікувальними властивостями клімату теплих морських узбереж, унікальними покладами лікувальних грязей, лиманної ропою, мінеральних вод, заповідними ландшафтами та урочищами. Одеська область має 180 км піщаних пляжів. Світову популярність отримав Куяльницький лиман, що позиціонується як унікальна природна лабораторія з цілющою ропою і муловими грязями [1]. Проте нині спостерігається наявність невирішених екологічних проблем на території приморських регіонів України, що обмежує їхній туристичний потенціал. До таких проблем можна віднести, зокрема, обміління Куяльницького лиману; невирішеність проблеми озера Сасик в Одеській області; питання, пов'язані із забезпеченням та якістю питної води і т.д. Перспективна курортна зона у Татарбунарському районі Одеської області (села Лиман та Приморське - курорти Катранка і Расейка) не мають власних джерел водопостачання і користуються привозною водою. Задністровські райони Одеської області не мають надійного, новітнього логістичного автомобільного та залізничного сполучення з містами області, що ускладнює доставку рекреантів до міст відпочинку [3].

Заохочення інвестора може відбуватись шляхом приватизації окремих санаторно-курортних закладів державної та комунальної власності, а також через укладання договорів щодо спільного відновлення об'єктів інфраструктури на засадах державно-приватного партнерства. Важливим напрямком щодо залучення інвестицій у розвиток лікувально-оздоровчого туризму є розробка органами місцевого самоврядування спільно з громадськістю баз інвестиційних пропозицій та інвестиційних карт територій, представленням потенціалу рекреаційно-туристичних інвестиційних об'єктів.

Література

1. Бейдик О. О. Рекреаційно-туристські ресурси України: методологія та методика аналізу, термінологія, районування. – К. : Київ, ун-т, 2001. – 395 с.
2. Ветитнев А. М. Лечебно-оздоровительный туризм: вопросы терминологии и типологии / А. М. Ветитнев, А. В. Дзюбина, А. А. Торгашева // Вестник СГУТиКД. – 2012. – № 2 (20). – С. 50–56.
3. Санаторно-курортные учреждения Украины [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.turvostok.ru/kmscatalog+stat+catid-6+nums-81.html>

УДК 911.3.

ЛУЖАНСЬКА Т.Ю.,
Мукачівський державний університет

СИСТЕМНО-СТРУКТУРНИЙ АНАЛІЗ РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ РЕГІОНУ

Системно-структурний аналіз – метод заснований на принципі системного підходу, що складається з декількох етапів: уточнення того, який науковий феномен береться для аналізу як ціле; виявлення можливо більшого числа елементів цілого; групування елементів у необхідне і достатнє число

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>